

**ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСӨЛ БОЛОН ХАМТ ӨРГӨН МЭДҮҮЛСЭН ХУУЛИЙН
ТӨСЛҮҮДИЙН АНХНЫ ХЭЛЭЛЦҮҮЛГИЙГ ЯВУУЛСАН ТАЛААРХ ЭДИЙН
ЗАСГИЙН БАЙНГЫН ХОРООНЫ САНАЛ, ДҮГНЭЛТ**

2024 оны 03 дугаар
сарын 28-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

Илтгэгч нь: Улсын Их Хурлын гишүүн Т.Энхтувшин

Улсын Их Хурлын дарга, эрхэм гишүүд ээ,

Монгол Улсын Засгийн газраас 2023 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийн хэлэлцэх эсэх асуудлыг Улсын Их Хурлын 2023 оны 01 дүгээр сарын 11-ний өдрийн чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэж, төслүүдийг анхны хэлэлцүүлэгт бэлтгүүлэхээр Эдийн засгийн байнгын хороонд шилжүүлсэн.

Байнгын хорооны 2024 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 02 тоот тогтоолоор Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийг хэлэлцүүлэгт бэлтгэх үүрэг бүхий ажлын хэсгийг Улсын Их Хурлын гишүүн Т.Энхтувшингээр ахлуулж, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Баттөмөр, Н.Ганибал, Т.Доржханд, Ч.Ундрам нарын бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулан ажиллалаа.

Байнгын хороо 2024 оны 03 дугаар сарын 28-ны өдрийн хуралдаанаараа дээрх хуулийн төслүүдийн анхны хэлэлцүүлгийг Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлд заасны дагуу явуулж, дараах санал, дүгнэлтийг гарган Та бүхэнд танилцуулж байна.

Байнгын хорооны хуралдаанаар төслүүдийн анхны хэлэлцүүлгийг явуулах үед ажлын хэсгээс бэлтгэсэн зарчмын зөрүүтэй санал нэг бүрийг хэлэлцэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхын саналаар дэмжлээ. Тухайлбал, олон улсын санхүүгийн зах зээлд бусад төрлийн мөнгөн урсгал орж ирэх боломжтой суурь хөрөнгийг ашиглах, дотоодын зах зээлд үүсмэл санхүүгийн хэрэгслийг бий болгох, бусад төрлийн хөрөнгөнд суурилах боломжийг бий болгох зорилгоор “суурь хөрөнгө”-ийг нэр томьёоны тодорхойлолтод шинээр нэмж тусгахаар бэлтгэснийг хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжсэн болно.

Олон улсад хөрөнгийн зах зээлд банкны хадгаламжийн сертификат нь үнэт цаас хэлбэрээр арилжаалагдахаас гадна энгийн хадгаламжийн шинжийг агуулдаг байх, хадгаламжийн сертификатыг даатгалд хамруулах, клирингийн байгууллага нь төлбөрийн баталгааны сан байгуулах, сангийн эх үүсвэр нь клирингийн гишүүдийн хуримтлалаас бүрддэг байхаар өөрчлөн найруулах зарчмын зөрүүтэй саналын томьёолол бэлтгэснийг хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжлээ.

Үнэт цаасны зах зээл дэх зохицуулалттай үйл ажиллагааг тусгай зөвшөөрөлтэйгээр эрхэлдэг этгээдийн тусгай зөвшөөрлийн харилцаа холбоотой зохицуулалт, тусгай болон нэмэлт шаардлагуудыг Зөвшөөрлийн тухай хууль болон Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуулийн холбогдох зүйлээр зохицуулах нь зүйтэй гэж ажлын хэсгээс үзэж, хасах зарчмын зөрүүтэй саналын томьёолол бэлтгэснийг хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжсэн.

Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлтэй хамт өргөн мэдүүлсэн Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Хувь хүний орлогын албан татвараас хөнгөлөх тухай, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвараас хөнгөлөх тухай хуулийн төслүүдийг Монгол Улсын 2024 оны төсвийн тухай хуультай хамт өргөн мэдүүлж, Улсын Их Хурал баталсан тул эдгээр хуулийн төслүүдийг хууль санаачлагчид буцаах санал гаргасныг хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжсэн.

Хуулийн төслийн нийтлэг шаардлагыг хангах, холбогдох бусад хууль тогтоомжтой нийцүүлж, нэр томьёог жигдлэх, D.Parliament цахим хуудаст байршуулсан хуулийн төсөлд иргэдээс ирүүлсэн саналыг хэлэлцэж, тодорхой шаардлагатай саналуудыг агуулгаар нь хуулийн төслийн хөндөгдсөн зүйл, хэсэг, заалтад тусгалаа.

Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийн талаарх зарчмын зөрүүтэй саналын томьёоллыг Байнгын хорооны санал, дүгнэлтийн хамт Та бүхэнд тараасан болно.

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ,

Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийн анхны хэлэлцүүлгийг явуулсан талаарх Эдийн засгийн байнгын хорооны санал, дүгнэлт, зарчмын зөрүүтэй саналуудыг хэлэлцэн шийдвэрлэж өгөхийг Та бүхнээс хүсье.

Анхаарал тавьсанд баярлалаа.

Нэгдсэн хуралдааны анхны хэлэлцүүлэгт
2024.03.28

**ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАЛААРХ ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙНГЫН
ХОРООНООС БЭЛТГЭСЭН ЗАРЧМЫН ЗӨРҮҮТЭЙ САНАЛЫН ТОМЬЁОЛОЛ**

Нэг.Эдийн засгийн байнгын хороо дэмжсэн санал:

1.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 1 дэх заалт буюу 4 дүгээр зүйлийн 4.1.35 дахь заалтын “санхүүгийн хэрэгслээс” гэсний өмнө “суурь хөрөнгө,” гэж нэмж, 4.1.39 дэх заалтын “олон улсын гэрээний дагуу” гэснийг хасах;

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн Т.Энхтувшин,
Б.Баттөмөр, Н.Ганибал, Т.Доржханд,
Ч.Ундрам /цаашид “Ажлын хэсэг” гэх/**

2.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 5 дахь заалт буюу 19¹ дүгээр зүйлийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

**“19¹ дүгээр зүйл.Үнэт цаасны зах зээлд банкнаас гаргасан
хадгаламжийн сертификат арилжих**

19¹.1.Банкны тухай хуулийн 6.1.1-д заасан үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөлтэй банк хадгаламжийн сертификатыг үнэт цаасны зах зээлд арилжихаар гаргаж болно.

19¹.2.Үнэт цаасны зах зээлд арилжихаар гаргах хадгаламжийн сертификатыг бүртгэх, арилжих, тайлгахтай холбогдох журмыг Төв банк /Монголбанк/ болон Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн саналыг харгалзан Хороо батална.

19¹.3.Банк хадгаламжийн сертификат үнэт цаасны зах зээлд арилжихаар гаргахад Төв банк /Монголбанк/-ны санал, дүгнэлтийг Хороонд ирүүлнэ.”

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

3.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 8 дахь заалт буюу 24 дүгээр зүйлийн 24.10 дахь хэсгийн “зохицуулалттай этгээдийн” гэсний өмнө “энэ хуулийн 24.1.1-24.1.11, 24.1.13, 24.1.19-т заасан үйл ажиллагааг эрхлэх” гэж нэмж, 24.10.2 дахь заалтыг болон 24.11.4 дэх заалтын “төлөөлөгчийн газар байгуулах шийдвэр гаргасан этгээд салбар” гэснийг тус тус хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

4.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 10 дахь заалт буюу 27 дугаар зүйлийн 27.2.9, 27.2.11 дэх заалтыг болон 11 дэх заалт буюу 27 дугаар зүйлийн 27.6 дахь хэсгийг тус тус хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

5.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 14 дэх заалт буюу 33 дугаар зүйлийн 33.10 дахь хэсгийг хасаж, 13 дахь заалт буюу 33 дугаар зүйлийн 33.7.5 дахь заалтын “33.2, 33.3, 33.10-т заасан шалгуур,” гэснийг “33.2-т заасан шалгуур, 33.3, 50¹.3-т заасан” гэж өөрчлөх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

6.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 15 дахь заалт буюу 36 дугаар зүйлийн 36.18 дахь хэсэг, 16 дахь заалт буюу 37 дугаар зүйлийн 37.8 дахь хэсэг, 17 дахь заалт буюу 39 дүгээр зүйлийн 39.3 дахь хэсэг, 18 дахь заалт буюу 40 дүгээр зүйлийн 40.7 дахь хэсэг, 19 дэх заалт буюу 41 дүгээр зүйлийн 41.7 дахь хэсгийг тус тус хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

7.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 21 дэх заалт буюу 45 дугаар зүйлийн 45.10 дахь хэсгийн “бүртгэж, тухайлсан бүртгэл хөтөлнө.” гэснийг “бүртгэж, бенефициар өмчлөгчийн дансанд хадгална.” гэж өөрчилж, 20 дахь заалт буюу 42 дугаар зүйлийн 42.19 дэх хэсгийг хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

8.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 22 дахь заалт буюу 46 дугаар зүйлийн 46.9 дэх хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулж, 46.10 дахь хэсгийг хасах:

“46.9.Хороо болон кастодианы үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа этгээд шаардсан тохиолдолд энэ хуулийн 46.8-д заасан харилцагч нь бенефициар өмчлөгчийн мэдээллийг гаргаж өгөх үүрэгтэй.”

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

9.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 23 дахь заалт буюу 47 дугаар зүйлийн 47.8 дахь хэсгийн “урьдчилсан нөхцөл шаардлага хангуулах” гэснийг болон 24 дэх заалт буюу 50 дугаар зүйлийн 50.5 дахь хэсгийг тус тус хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

10.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 25 дахь заалт буюу 50¹ дүгээр зүйлийн 50¹.1 дэх хэсгийн “зохион байгуулах зорилготой байна.” гэснийг “зохион байгуулна.” гэж, 50¹.3 дахь хэсгийн “холбоотой харилцааг зохицуулсан” гэснийг “холбогдсон” гэж, 50¹.4 дэх хэсгийн “11.1-д” гэснийг “11 дүгээр зүйлд” гэж тус тус өөрчилж, 27 дахь заалт буюу 51 дүгээр зүйлийн 51.4 дэх хэсгийг хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

11.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 31 дэх заалт буюу 88² дугаар зүйлийг хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

12.Төслийн 2 дугаар зүйлийн “33.10” гэснийг “50¹.3” гэж өөрчлөх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

13.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 2 дахь заалт буюу 4 дүгээр зүйлийн 4.1.4 дэх заалтын “хөрөнгө оруулагчид” гэснийг хасаж, 7 дахь заалт буюу 9 дүгээр зүйлийн 9.3 дахь хэсгийн “Урьд нь нийтэд” гэснийг “Үнэт цаас гаргагч урьд нь нийтэд” гэж, 9.4 дэх хэсгийн “хуулийн этгээд” гэснийг “үнэт цаас гаргагч” гэж тус тус өөрчлөх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

14.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 9 дэх заалт буюу 12 дугаар зүйлийн 12.6 дахь хэсгийн “хянах ба зөрчил гараагүй” гэснийг “хянах ба зохих журмын дагуу явагдсан” гэж, 10 дахь заалт буюу 16 дугаар зүйлийн 16.4 дэх хэсгийн “үнийн дүн бүхий өрийн хэрэгслүүдийг бүхэлд нь нэг удаа бүртгүүлж, тэдгээрийг нэг удаа, эсхүл хэд хэдэн удаагийн давтамжтайгаар нийтэд хэсэгчлэн санал болгон худалдаж болно.” гэснийг “үнийн дүн бүхий нийт өрийн хэрэгслийг хөтөлбөрийн хүрээнд бүхэлд нь нэг удаа бүртгүүлж болно.” гэж тус тус өөрчлөх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

15.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 10 дахь заалт буюу 16 дугаар зүйлийн 16.5 дахь хэсгийн “Компанийн өрийн хэрэгслийг хэд хэдэн удаагийн давтамжтайгаар нийтэд хэсэгчлэн санал болгон” гэснийг “Энэ хуулийн 16.4-т заасны дагуу бүртгүүлсэн компанийн өрийн хэрэгслийг нийтэд санал болгон” гэж, 16.6 дахь хэсгийн “Хороо зөвшөөрсөн тохиолдолд энэ хуулийн 24.1.5, 24.1.10-т заасан болон бусад этгээд” гэснийг “Хорооноос зөвшөөрсөн этгээд” гэж тус тус өөрчилж, 11 дэх заалт буюу 17 дугаар зүйлийн 17.3 дахь хэсгийн “нийтэд санал болгон” гэснийг хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

16.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 12 дахь заалт буюу 19 дүгээр зүйлийн 19.1 дэх хэсгийн “шаардлагыг тогтоох” гэснийг “шаардлага, суурь хөрөнгийн төрлийг тогтоох” гэж, 13 дахь заалт буюу 20 дугаар зүйлийн 20.1.6 дахь заалтын “аудит хийлгүүлж, дүгнэлтийн хамт” гэснийг “аудит хийлгүүлж, аудитын дүгнэлт гарснаас хойш аудитын дүгнэлтийн хамт” гэж тус тус өөрчилж, 14 дэх заалт буюу 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь хэсгийг хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

17.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 19 дэх заалт буюу 36 дугаар зүйлийн 36.16 дахь хэсгийг хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

18.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 21 дэх заалт буюу 43 дугаар зүйлийн 43.1.1 дэх заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулж, 43.1.2 дахь заалтыг хасах:

“43.1.1.үнэт цаасны арилжааны хэлцэлд худалдан авагч талын эсрэг худалдагч тал, худалдагч талын эсрэг худалдан авагч талын үүрэг гүйцэтгэх, үүнтэй холбогдсон эрх хэрэгжүүлэх;”

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

19.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 21 дэх заалт буюу 43 дугаар зүйлийн 43.1.3 дахь заалтын “болон арилжааны бус” гэснийг, 43.1.4 дэх заалтын “эрх бүхий” гэснийг, 43.1.5 дахь заалтын “талуудын болон системийн” гэснийг болон 43.7 дахь хэсгийг тус тус хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

20.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 21 дэх заалт буюу 43 дугаар зүйлийн 43.2 дахь хэсгийн “ажиллагааг шударга, үр ашигтай, үр дүнтэй, зохион байгуулах, системийн эрсдэлийг бууруулах үүрэгтэй.” гэснийг “ажиллагааг явуулахдаа шударга, үр ашигтай, үр дүнтэй, эрсдэлийг бууруулах зарчмыг баримтална.” гэж өөрчилж, 43.3 дахь хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“43.3.Клирингийн байгууллага гишүүнчлэлтэй (цаашид “клирингийн гишүүн” гэх) байх бөгөөд клирингийн гишүүн элсүүлэх шалгуурыг клирингийн байгууллагын журмаар зохицуулна.”

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

21.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 21 дэх заалт буюу 43 дугаар зүйлийн 43.4 дэх хэсгийн “клирингийн гишүүн нь гэрээт үнэт цаасны компани болон харилцагчаас” гэснийг “клирингийн байгууллага нь клирингийн гишүүнээс” гэж, 43.5 дахь хэсгийн “үнэт цаасны компани” гэснийг “клирингийн гишүүн нь” гэж тус тус өөрчлөх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

22.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 21 дэх заалт буюу 43 дугаар зүйлийн 43.6 дахь хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“43.6.Энэ хуулийн 43.2-т заасан зарчмыг хэрэгжүүлэх зорилгоор клирингийн байгууллага нь төлбөрийн баталгааны сан байгуулах бөгөөд сангийн үйл ажиллагааны журмыг батална. Төлбөрийн баталгааны сангийн эх үүсвэр нь клирингийн гишүүний санд оруулсан мөнгөн хуримтлалаас бүрдэнэ.”

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

23.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 21 дэх заалт буюу 43 дугаар зүйлийн 43.9 дэх хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулж, 43.11 дэх хэсгийг хасах:

“43.9.Клирингийн байгууллага нь хуульд заасан эрх бүхий байгууллага задруулахыг шаардсанаас бусад тохиолдолд клирингийн гишүүнд холбогдох өөрт байгаа мэдээллийн нууцлалыг хадгална.”

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

24.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 21 дэх заалт буюу 44 дүгээр зүйлийн 44.1 дэх хэсгийн “үйл ажиллагаа гэж тусгай зөвшөөрлийн бүхий” гэснийг “үйл ажиллагаа гэж энэ хуулийн 24.1.8-д заасан үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий” гэж, 44.1.1 дэх заалтын “ирүүлсэн үнэт цаасны шилжүүлэг болон мөнгөн төлбөрийн үргийг шалган баталгаажуулах” гэснийг “ирүүлсэн даалгаврын дагуу үнэт цаасны шилжүүлэг болон мөнгөн төлбөрийн гүйлгээг нэгэн зэрэг гүйцэтгэх” гэж тус тус өөрчилж, үүнтэй уялдуулан 44.1.2 дахь заалтыг хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

25.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 21 дэх заалт буюу 44 дүгээр зүйлийн 44.1.3 дахь заалтын “, сааталтай холбоотой эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэхэд оролцох” гэснийг хасаж, 44.1.4 дэх заалтын “холбогдох” гэснийг “энэ хуулийн 43.1-д заасан” гэж, мөн зүйлийн 22 дахь заалт буюу 45 дугаар зүйлийн 45.7 дахь хэсгийн “мэдүүлсэн дансанд” гэснийг “нэр дээрх дансанд” гэж тус тус өөрчлөх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

26.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 25 дахь заалт буюу 54 дүгээр зүйлийн 54.1 дэх хэсгийн “нягтлан бodoх болон бусад бүртгэлдээ аудитын шалгалт хийлгэж, санхүүгийн тайланг аудитын дүгнэлтийн хамт” гэснийг “нягтлан бodoх бүртгэлдээ аудитын шалгалт хийлгэж, санхүүгийн тайланг аудитын дүгнэлт гарснаас хойш аудитын дүгнэлтийн хамт” гэж өөрчлөх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

27.Төслийн 4 дүгээр зүйлийн “22.9 дэх хэсгийн” гэсний дараах болон “51 дүгээр зүйлийн” гэсний өмнөх “, 48 дугаар зүйлийн 48.2 дахь хэсгийн” гэснийг тус тус хасаж, мөн зүйлийн “54 дүгээр зүйлийн” гэсний өмнө “51 дүгээр зүйлийн 51.1.2 дахь заалтын “төлбөрийн” гэснийг “төлбөр тооцооны” гэж,” гэж нэмэх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

28.Төслийн 5 дугаар зүйлийн “мөн зүйлийн 9.13 дахь хэсгийн ”, 9.9” гэснийг, ” гэснийг хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

29.Төслийн 7 дугаар зүйлийг хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

30. Төсөлд зүйл, хэсэг, заалт хасах, нэмэх саналтай уялдуулан холбогдох зүйл, хэсэг, заалтын дугаарлалт болон тэдгээрийн эшлэлийг нийцүүлэн өөрчлөх, төслийн уг хэллэг, дэс дараалал, нэр томьёог жигдлэх засварыг хийх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

Найруулгын санал:

1. Төслийн 3 дугаар зүйлийн 9 дэх заалт буюу 12 дугаар зүйлийн 12.7.2 дахь заалтын "тохиолдолд" гэсний дараа "татан" гэж, төслийн 4 дүгээр зүйлийн "17.1 дэх хэсгийн" гэсний дараа "Монгол Улсын", "гадаад улсын" гэсний дараах" гэж, мөн зүйлийн "18.1 дэх хэсгийн" гэсний дараа "Гадаад улсын", "эрхэлж байгаа" гэсний дараах" гэж тус тус нэмэх;

2. Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 1 дэх заалт буюу 4 дүгээр зүйлийн 4.1.38 дахь заалтын "төлбөр гүйцэтгэх болон хадгалах" гэснийг "хадгалах болон төлбөр гүйцэтгэх" гэж, мөн зүйлийн 8 дахь заалт буюу 24 дүгээр зүйлийн 24.12 дахь хэсгийн "бичиг баримтыг" гэснийг "баримт бичгийг" гэж, төслийн 3 дугаар зүйлийн 10 дахь заалт буюу 16.3.2 дахь заалтын "санхүүгийн" гэснийг "санхүүжих" гэж, мөн зүйлийн 12 дахь заалт буюу 19.2 дахь хэсгийн "арилжаалагдах" гэснийг "арилжих" гэж, төслийн 3 дугаар зүйлийн 21 дэх заалт буюу 43.1 дэх хэсгийн, 43.2 дахь хэсгийн, 43.8 дахь хэсгийн "төв" гэснийг "байгууллага" гэж, 43.8 дахь хэсгийн "төлбөрийн үүрэг" гэснийг "төлбөр" гэж, мөн хэсгийн "төлбөр гүйцэтгэх байгууллагын" гэснийг "төлбөр тооцооны байгууллагын" гэж, 4 дүгээр зүйлийн "нийгмийн цахим сүлжээ" гэснийг "цахим орчин дахь олон нийтийн сүлжээ" гэж тус тус өөрчлөх;

3. Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 2 дахь заалт буюу 5.1.11 дахь заалтын "энэ хуульд заасан" гэснийг, мөн зүйлийн 15 дахь заалт буюу 36.17 дахь хэсгийн, мөн зүйлийн 23 дахь заалт буюу 47.9 дэх хэсгийн болон төслийн 2, 4 дүгээр зүйлийн "нарийвчилсан" гэснийг, төслийн 3 дугаар зүйлийн 6 дахь заалт буюу 4.1.27 дахь заалтын "байгууллагын" гэсний дараах "хөрөнгийн биржийн" гэснийг, мөн заалтын "арилжаанд" гэсний өмнөх "биржийн" гэснийг, төслийн 3 дугаар зүйлийн 24 дэх заалт буюу 48.2 дахь хэсгийн "хөрөнгийн биржийн" гэснийг тус тус хасах.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

**ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСӨЛТЭЙ ХАМТ ӨРГӨН МЭДҮҮЛСЭН ХУУЛИЙН
ТӨСЛҮҮДИЙН ТАЛААРХ ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙНГЫН ХОРООНООС
БЭЛТГЭСЭН ЗАРЧМЫН ЗӨРҮҮТЭЙ САНАЛЫН ТОМЬЁОЛОЛ**

Нэг. Эдийн засгийн байнгын хороо дэмжсэн санал:

**Нэг. ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН САНГИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД
НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН
ТӨСЛИЙН ТАЛААР**

1.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 8 дахь заалт буюу 30 дугаар зүйлийн 30.1.7 дахь заалтын дугаарыг “30.1.6” гэж, 9 дэх заалт буюу 39 дүгээр зүйлийн 39.4.5 дахь заалтын дугаарыг “39.4.4” гэж, 13 дахь заалт буюу 55.1.11-55.1.13 дахь заалтын дугаарыг “55.1.10-55.1.12” гэж, мөн зүйлийн 10 дахь заалт буюу 39.8 дахь хэсгийн “Хөрөнгө оруулалтын сангийн” гэснийг “Энэ хуулийн 14¹ дүгээр зүйлд зааснаас бусад хөрөнгө оруулалтын сангийн” гэж, мөн хэсгийн “батлах” гэснийг “батална” гэж тус тус өөрчлөх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

2.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 11 дэх заалт буюу 44¹ дүгээр зүйл, 12 дахь заалт буюу 46 дугаар зүйлийн 46.1.10 дахь заалтын “сангийн удирдлага нь” гэснийг тус тус хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

3.Төслийн 2 дугаар зүйлийн “хуулийн этгээдийн хэлбэртэй” гэсний өмнө “энэ хуульд заасан” гэж нэмж, мөн зүйлийн “22.2 дахь хэсгийн “эрхийн” гэсний дараа “өмчлөх эрхийг” гэж” гэснийг “22.2 дахь хэсгийн “нэгж” гэсний дараа “эрхээр гэрчлэгдсэн өмчлөх” гэж” гэж өөрчлөх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

4.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 1 дэх заалт буюу 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1 дэх заалтын “төвлөрүүлэх санг” гэснийг “төвлөрүүлж, хөрөнгө оруулагчийн эрх ашгийг бүрэн төлөөлж ажиллах санг” гэж өөрчилж, үүнтэй уялдуулан мөн зүйлийн 4 дэх заалт буюу 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх хэсгийн “байх бөгөөд хөрөнгө оруулагчийн эрх ашгийг бүрэн төлөөлж ажиллах, сангийн хөрөнгийг үр ашигтайгаар өсгөн нэмэгдүүлэх зорилготой” гэснийг тус хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

5.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 6 дахь заалт буюу 16 дугаар зүйлийн 16.1 дэх хэсгийн “Хөрөнгө оруулалтын сан” гэснийг “Энэ хуулийн 7.1-д заасан хөрөнгө оруулалтын сан” гэж өөрчилж, 16.1.9 дэх заалтыг болон 16.1.11 дэх заалтын “татан буугдах тухай болон” гэснийг тус хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

6.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 9 дэх заалт буюу 21 дүгээр зүйлийн 21.2.3 дахь заалтын “мөнгөн хөрөнгөөр зээл олгох,” гэснийг болон 15 дахь заалт буюу 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсгийг тус хасаж, 12 дахь заалт буюу 24 дүгээр зүйлийн 24.1 дэх хэсгийн “26.1.5-26.1.8” гэсний дараа “, 26.1.13” гэж нэмэх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

7.Төслийн 4 дүгээр зүйлийн “39 дүгээр зүйлийн 39.2 дахь хэсгийн “нягтлан бодогчоор” гэснийг “нягтлан бодогч, кастодианаар” гэж,” гэснийг хасаж, мөн зүйлийн “39 дүгээр зүйлийн” гэсний өмнө “30 дугаар зүйлийн 30.1.6 дахь заалтын дугаарыг “30.1.7” гэж, “45 дугаар зүйлийн” гэсний өмнө “39 дүгээр зүйлийн 39.4.4 дэх заалтын дугаарыг “39.4.5” гэж,” гэж, мөн зүйлийн “тус тус өөрчилсүгэй” гэсний өмнө “, 55 дугаар зүйлийн 55.1.10 дахь заалтын дугаарыг “55.1.13” гэж” гэж тус тус нэмэх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

8.Төслийн 5 дугаар зүйлийн “19 дүгээр зүйлийн” гэсний өмнө “14 дүгээр зүйлийн 14.9.3 дахь заалтын “нийтээс” гэснийг,” гэж нэмэх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

9.Төслийн 7 дугаар зүйлийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулах:

“**7 дугаар зүйл.**Энэ хуулийг Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.”

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

Найруулгын санал:

1.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 12 дахь заалт буюу 46.1.12 дахь заалтын “зөвлөлийн” гэсний дараа “гишүүний” гэж, 3 дугаар зүйлийн 6 дахь заалт буюу 16 дугаар зүйлийн 16.1.10 дахь заалтын “тухайн” гэсний дараа “санхүүгийн” гэж тус тус нэмж, 3 дугаар зүйлийн 3 дахь заалт буюу 6.2.2 дахь заалтын “өөрийн гаргасан нэгж эрхийг” гэснийг “гаргасан нэгж эрхээ” гэж өөрчилж, 1 дүгээр зүйлийн 3 дахь заалт буюу 14.6 дахь заалтын “бүрэн” гэснийг, 2 дугаар зүйлийн “нарийвчилсан” гэснийг, 3 дугаар зүйлийн 7 дахь заалт буюу 19.3 дахь хэсгийн “сангийн тухайд” гэснийг тус тус хасах.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

**Хоёр.КОМПАНИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАЛААР**

1.Төслийн 1 дүгээр зүйл буюу 46 дугаар зүйлийн 46.17 дахь хэсгийг хасах;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

2.Төслийн 2 дугаар зүйлийн “41 дүгээр зүйлийн” гэсний өмнө “32 дугаар зүйлийн 32.1 дэх хэсгийн “хувьцаа нь” гэсний өмнө “Компанийн” гэж,” гэж нэмэх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

3.Төслийн 3 дугаар зүйлийн 1 дэх заалт буюу 3 дугаар зүйлийн 3.9 дэх хэсгийн “компани хэлбэртэй байна.” гэснийг “компани хэлбэртэй байж болно.” гэж өөрчлөх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

4.Төслийн 4 дүгээр зүйлийн “заасны дагуу” гэсний дараа “компанийн” гэж нэмэх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

5.Төслийн 2, 3, 4, 5 дугаар зүйлийн дугаарыг “1, 2, 3, 4” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

**Гурав.АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ
ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН
ТӨСЛИЙН ТАЛААР**

1.Төслийг хууль санаачлагчид нь буцаах.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

**Дөрөв.ХУВЬ ХҮНИЙ ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ
ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН
ТӨСЛИЙН ТАЛААР**

1.Төслийг хууль санаачлагчид нь буцаах.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

**Тав.ЗӨРЧЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ
ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАЛААР**

1.Төслийн 1 дүгээр зүйлийн 1 дэх заалт буюу 11.10 дугаар зүйлийн 12.21 дэх заалтын “зах зээлд, буюу бусад” гэснийг хасаж, мөн зүйлийн “Зөрчлийн тухай хуулийн 11.10, 11.26 дугаар зүйлд доор дурдсан агуулгатай хэсэг” гэснийг “Зөрчлийн тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг” гэж өөрчлөх;

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

2.Төслийн 3 дугаар зүйлийн ““12.21” гэснийг “12.22” гэж” гэснийг “12.21 дэх заалтын дугаарыг “12.22” гэж” гэж өөрчлөх.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

**Зургаа.НОТАРИАТЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАЛААР**

1.Төслийг хууль санаачлагчид нь буцаах.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

**Долоо.ХУВЬ ХҮНИЙ ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРААС ХӨНГӨЛӨХ
ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАЛААР**

1.Төслийг хууль санаачлагчид нь буцаах.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг

**Найм.АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРААС
ХӨНГӨЛӨХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАЛААР**

1.Төслийг хууль санаачлагчид нь буцаах.

Санал гаргасан: Ажлын хэсэг